

ДО ПРОБЛЕМИ СТВОРЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ СТРУКТУР

Борисов Ігор Вячеславович,
*кандидат юридичних наук,
старший науковий співробітник
НДІ правового забезпечення
інноваційного розвитку НАПрН України*

The theses are devoted to the research of the problem of creating innovative structures. It is proved that the innovative structures of type A and type B are created in a way preliminarily modeled by the state for each of them. The emergence of an innovative structure of type A precedes its registration as a legal entity. The acquisition of the status of the innovation structure, which gives the right to receive benefits and benefits, takes place in compliance with the established procedure, the last stage of which is the inclusion of the relevant structure in the State Register of Innovative Structures and the issuance of the relevant certificate.

Keywords: innovation activity, innovative enterprise, innovation system, innovative structure.

Тезиси посвящені дослідженню проблеми створення інноваційних структур. Доказується, що інноваційні структури виду А і виду Б створюються способом, який заздалегідь смодельовано державою для кожного з них. Виникненню інноваційної структури виду А передшествує її реєстрація в якості юридичного лица. Прибуття статусу інноваційної структури, даючого право на отримання пільг і переваг, відбувається з дотриманням встановленої процедури, останнім етапом якої є включення відповідної структури в Державний реєстр інноваційних структур і видача відповідного свідчення.

Ключевые слова: інноваційна діяльність, інноваційне підприємство, інноваційна система, інноваційна структура.

Формування інноваційної системи України – найважливіша потреба суспільства, яка включає створення відповідних економічних, правових і організаційних механізмів, які б гарантували реалізацію

і захист прав та інтересів інноваційних структур, які створюються з метою інтенсифікації розроблення, виробництва та впровадження наукоємної конкурентоспроможної продукції із спрямуванням взаємоузгоджених дій наукових організацій, закладів освіти, промислових підприємств та інших суб'єктів на задоволення потреб внутрішнього ринку і нарощування експортного потенціалу країни.

Інноваційна структура (підприємство, організація) здійснює інноваційну діяльність, розробляє, впроваджує і реалізує затребувану на ринку конкурентоспроможну продукцію (товари, роботи, послуги), володіє наступним колом ознак інноваційності: наявність продажу інноваційної продукції; наявність витрат на інновації, в тому числі витрат на дослідження і розробки; використання об'єктів інтелектуальної власності для посилення конкурентних переваг продукції, що випускається.

Будь-яка інноваційна структура може володіти тими чи іншими ознаками інноваційності, але усталеним є підхід, що кожна з ознак відображує один або сукупність інноваційних процесів, які протікають в цій структурі. Причому сполука цих ознак і процесів може бути будь-якою, що залежить від безлічі зовнішніх і внутрішніх умов та їх змін, що лише підкреслює головну мету інноваційної діяльності – ефективне використання ресурсів, підвищення прибутку, зростання обсягів виробництва і продажів затребуваної на ринку продукції.

Найбільш поширеним різновидом інноваційної структури є інноваційне підприємство, яке відповідно до Закону України «Про інноваційну діяльність» [1] може функціонувати як: інноваційний центр, бізнес-інкубатор, технополіс, технопарк тощо. Разом із тим аналіз положень інноваційного законодавства, зокрема Положення про порядок створення і функціонування технопарків та інноваційних структур інших типів [2] дає можливість дійти висновку, що інноваційні структури бувають двох видів, а саме або юридична особа будь-якої організаційно-правової форми, що створена відповідно до законодавства (вид А), або група юридичних осіб, яка діє на основі договору про спільну діяльність без створення юридичної особи та без об'єднання вкладів її учасників (вид Б), з визначеними галуззю діяльності та типом функціонування, орієнтованим на створення та

впровадження наукоємної конкурентоспроможної продукції (абз. 1 п. 2).

Інноваційні структури виду А створюються в порядку, встановленому законодавством для відповідних організаційних форм суб'єктів підприємництва (підприємство, об'єднання підприємств, господарські товариства тощо). Інноваційні структури виду Б створюються шляхом укладення учасниками інноваційної структури договору про спільну діяльність, який повинен містити відомості про склад учасників, їх права та обов'язки, пріоритетні напрями діяльності, органи управління і керівний орган, їх повноваження та порядок прийняття ними рішень, порядок фінансування діяльності органів управління і керівного органу, порядок прийняття нових учасників та виключення з числа учасників інноваційної структури, порядок ліквідації інноваційної структури (припинення дії договору).

Таким чином, можна констатувати, що інноваційні структури виду А і виду Б починають свій життєвий шлях з етапу виникнення способом, який заздалегідь змодельований державою для кожного з цих видів. Держава, застосовуючи до інноваційних структур виду А таку форму як реєстрація, визнає цю структуру суб'єктом права, а рішення відповідного органу і видача свідоцтва, повинні розглядатися як підтвердження виникнення юридичної особи – суб'єкта підприємницької діяльності, що створюється для здійснення інноваційної діяльності. При цьому подачу засновником (засновниками) відповідних документів до органів реєстрації слід розцінювати лише як намір останнього (останніх) реалізувати своє суб'єктивне право на здійснення у формі юридичної особи інноваційної діяльності.

Діяльність щодо створення юридичної особи представляє собою певний процес, рух від мети – реалізації суб'єктивного права на створення юридичної особи, наприклад, підприємницького товариства, що займалося би здійсненням інноваційної діяльності, до досягнення певного результату – отримання свідоцтва з внесенням саме цього підприємницького товариства до відповідного Реєстру. Для реалізації свого права засновникам, перш за все, слід вирішити багато складних і важливих питань, пов'язаних з правовим положенням і діяльністю юридичних осіб.

Набуття статусу інноваційної структури дає право на отримання податкових, валютно-фінансових та інших, передбачених законодавством пільг та переваг. Відбувається це з дотриманням встановленої процедури, першим етапом якої є розробка і затвердження уповноваженим на це органом (Комісією з організації діяльності технологічних парків та інноваційних структур інших типів (далі – Комісія) [3] проекту діяльності інноваційної структури, який повинен містити: визначення концепції та цілей функціонування інноваційної структури; визначення основного інноваційного продукту (товару, виду послуг); техніко-економічне обґрунтування; інформацію про учасників інноваційної структури; інформацію про її органи управління та положення про орган управління науково-технічною діяльністю інноваційної структури, погоджене з Міністерством освіти і науки України (далі – МОН); бізнес-план, який передбачає комплекс підготовчих робіт з розгортання інноваційної структури (проведення необхідної інформаційно-рекламної роботи, залучення коштів заінтересованих українських та іноземних інвесторів, виділення відповідної земельної ділянки тощо), робоче освоєння території, будівництво і оснащення конкретних об'єктів, формування творчих колективів, опрацювання організаційно-економічного механізму функціонування інноваційної структури, створення бізнес-центру, технологічних інкубаторів, інноваційних фондів, навчальних закладів, консалтингових і страхових фірм тощо, міжнародне співробітництво, виробничу та комерційну діяльність.

Проект діяльності інноваційної структури разом з її статутом або договором про спільну діяльність подаються до Комісії, яка: організує проведення їх експертизи і визначає відповідність критеріям діяльності для набуття відповідного статусу; готує експертний висновок та пропозиції щодо надання інноваційній структурі відповідного статусу, на підставі якого МОН здійснює реєстрацію інноваційної структури та її основного інноваційного продукту шляхом включення структури до Державного реєстру інноваційних структур та видачі відповідного свідоцтва встановленого зразка.

Таким чином, виникнення інноваційної структури – це особливий вид діяльності засновників (учасників) і відповідних державних

органів, що представляє собою сукупність певних послідовностей, які можна вважати стадіями.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про інноваційну діяльність : Закон України від 04.07.2002 р. № 40-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 36. Ст. 266 (із змінами).
2. Положення про порядок створення і функціонування технопарків та інноваційних структур інших типів : затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 22 травня 1996 р. № 549. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/549-96-%D0%BF/card2#Card>.
3. Положення про Комісію з організації діяльності технологічних парків та інноваційних структур інших типів : затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 06 серпня 2003 р. № 1219. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1219-2003-%D0%BF> (дата звернення: 07.03.2019 р.).

СПЕЦІАЛЬНИЙ РЕЖИМ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПРАВОВОЇ ПРИРОДИ

Матвєєва Анастасія Володимирівна,

кандидат юридичних наук,

старший науковий співробітник,

провідний науковий співробітник

НДІ правового забезпечення

інноваційного розвитку НАПрН України

The scientific work analyzes modern approaches to understanding the special mode of management, as well as the special legal regime of innovation activity. The author analyzed the main regulatory and legal acts in this area, as well as set out proposals for amending the current legislation of Ukraine.

Keywords: legal regime, special legal regime, special mode of innovation activity, legal facilities, draft of the Innovation Code.

В научной работе проанализированы современные подходы к пониманию специального режима хозяйствования, а также специального правового режима инновационной деятельности. Автором проанализированные